

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joi și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 6847 Plen.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă-română a Transilvaniei.

Sinodul arhidiecezan extra-ordinar ținut la 7/20 Iulie a. c. în biserica catedrală din Sibiu a ales pentru noua dieceză ortodoxă română din Cluj un consistor din 27 de membri conform dispozițiilor din statutul organic și a decis, ca acel consistor să se constituie, și să-și înceapă activitatea la 1 Octombrie n. 1919.

Jurisdicțiunea acestui consistor se extinde asupra celor 11 protopopiate ale arhidiecezei, specificate în concluzul congresual Nr. 67 din 1909. Acestea sunt:

Protopopiatele Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea-de-peatră, Cluj, Dej, Lupșa, Murăș-Oșorheiu, Reghin, Turda, Unguraș.

La acestea vin a se adăuga cele 10 parohii din tractul Târnava, cari cu 1 Ianuarie 1920 trec la protopresbiteratul Murăș Oșorheiu.

Acelea sunt: 1. Cucerdea-română, 2. Cuștelnic, 3. Deag, 4. Fărău, 5. Herepea-maghiară, 6. Heria, 7. Sălcud, 8. Sânbenedic, 9. Șilea-maghiară, 10. Spălnaca.

Cu ziua de 30 Septembrie v. a. c. deci comunele din protopresbiteratele Abrud, Bistrița, Câmpeni, Cetatea-de-peatră, Cluj, Dej, Lupșa, Murăș-Oșorheiu, Reghin, Turda și Unguraș, toate apoi cele 10 comune din protopresbiteratul Târnava, anume: Cucerdea-română, Cuștelnic, Deag, Fărău, Herepea-maghiară, Heria, Sălcud, Sânbenedic, Șilea-maghiară, Spălnaca, ies din legăturile bisericesti cu arhidieceza, și cu ziua ce urmează, anume cu 1 Octombrie v. a. c., intră în legături cu noua eparhie ortodoxă română a Clujului, respective intră sub jurisdicțiunea noului consistor ortodox român din Cluj, având a se adresa în toate afacerile sale bisericesti, școlare și epitropești exclusiv la acel consistor, ca la legala sa autoritate bisericescă.

Afacerile cari de aici încolo se vor urzi se vor înregistra la consistorul din Cluj, și tot acolo se vor și hotări.

În privința aceasta organele bisericesti din parohiile și din protopresbiteratele eparhiei celei nouă vor avea a observa normele și dispozițiunile speciale, ce li se vor da din partea consistorului din Cluj.

Și fiindcă aceste cuvinte sunt cele din urmă, cu cari ne adresăm noi, consistorul arhidiecezan, cătră voi iubiti cler și popor, cari ați stat dela întemeierea bisericii în legătură canonică cu arhidieceza și împreună cu noi ați serbat zilele de bucurie împreună cu cele de întristare,

cari împreună am avut zilele de înălțare, ca și cele de umilire, acum, când bunul Dumnezeu și-a întors spre noi fața Sa și ne-a ajutat să vedem neamul nostru înălțat și pe toți uniți sub o stăpânire lumească și bisericescă, sub cea românească din România-mare, acum, la despărțire, să ne înălțăm spre cerii ochii inimilor noastre, gura noastră să o deschidem spre rugăciune de mulțumită și de laudă cătră cel prea înalt, și din tot sufletul și din tot cugetul nostru să zicem:

«Lăudăm-te, bine Te cuvântăm, ne închinăm Ție, mulțumim Ție, Te mărim pe Tine pentru mărirea Ta cea mare, Amin».

Sibiu, din ședința plenară, a consistorului arhidiecezan, ținută la 2 Septembrie, 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
arhim. vicar arhiepiscopesc.

Dr. Nicolae Regman m. p.,
secretar cons. subst.

Nr. 7122 Ep.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă-română a Transilvaniei.

În temeiul concluzului sinodal Nr. 47 din 1916, — invităm și pentru anul acesta pe toate oficiile noastre parohiale, ca să poarte *Sâmbăta*, în 14/27 Septembrie la Ziua Crucii, un Disc pentru Orfelinatul arhidiecezei. Rezultatul frumos din anul trecut, obținând cu Discul circa 10,000 coroane, ne îndreptățește și la mai mare jertfă din partea credincioșilor bisericii noastre, mai ales, că «Casa orfanilor noștri», este deschisă pentru cei orfani și lipsiți.

Încât din orice motiv nu se va purta Discul Sâmbăta în 14/27 acela are să se poarte în Dumineca următoare după Ziua Crucii, la 15/28 Septembrie, iar sumele colectate, sunt a se trimite numai la oficiul protopresbiteral concernent în cel mai târziu 15 zile, — care oficiu, le va administra la cassa arhidiecezană pe lângă o consemnare, conținând numele parohiilor și sumele intrate. Îndatorăm și acum pe onorații noștri preoți, ca ei să contribuie cel puțin cu o coroană în acest Disc, premergând cu exemplu bun — și îndemnând pe credincioși la contribuiri mai frumoase și mai însemnate, cum se dau în disc de obicei. Scopul e mareț — toți trebuie să-și ia partea lor la rezolvirea unei probleme din cele mai umanitare.

Sibiu, 6/19 Septembrie, 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Unificarea organizației noastre bisericesti

De: Dr. Gheorghe Comșa.

Biserica aceasta este episcopală și puterea legislativă este în mâna episcopilor. Puterea jurisdicțională deplină o au numai episcopii.¹ Participarea laicilor la sinoade nu știrbește de loc acest drept al episcopilor. Greșește Radic când afirmă că participarea laicilor la congresele naționale-bisericesti și sinoadele eparhiale înseamnă exercitarea arbitrară a puterii jurisdicționale.

Am stăruit anume asupra părerilor lui Radic. Sânt păreri malițioase și pe cetitorul neorientat îl seduc. Cauza acestei atitudini a autorului zace în faptul, că după părerea sa Șaguna a rupt unitatea bisericii ortodoxe din Austria, ceea ce nu-i adevărat, căci Șaguna spre scopul acesta proiectase un congres comun cu sârbii iar sinodul episcopesc încă are rol în privința aceasta.²

Biserica ortodoxă română își cerea averea sa și conducere proprie, dar celei sârbești i-ar mai fi convenit să nu se facă despărțirea. Așa se explică pornirile față de marele Șaguna.

Și fiindcă nu știu să se fi combătut la noi părerile lui Radic, țin să scot încă la iveală cel puțin două din afirmațiunile sale nebazate relativ la Șaguna. La pag. 100 susține Radic că mitropolitul Șaguna în Compediul de drept canonic (traducerea germană de Alois Sentz p. 106 §. 147, pct 4 iar în originalul românesc pagina 109) în temeiul canonului XXVIII dela Calcedon ar fi de părerea, că mitropoliții erau aleși prin arhimandriți și ieromonahi. O asemenea acuză e fără păreche, fiindcă textul românesc sună așa «mitropolitul, carele este ales dintre arhimandriți sau dintre ceilalți ieromonahi». Deci nu Șaguna falsifică, ci însuș acuzatorul acestui mare bărbat al bisericii.³ Acelaș acuză pe Șaguna ca pe unul care ar avea părerea, că Hristos a exercitat toate acțiunile sale în formă sinodală. Iară debitează deci un neadevăr, căci numai despre urmașii lui Hristos susține Șaguna că au tractat chestiunile mai însemnate în formă sinodală.⁴

Din cele expuse putem cumpăni mai bine prețul și respective valoarea științifică a cărții lui Radic. Cetind-o astfel de carte la tot cazul rămâi în neorientare

¹ Radic: pag. 240-241.

² Statutul organic ediția din 1914 pag. 9.

³ Radic: p. 100 nota 4.

⁴ Radic: p. 67 nota 1.

⁵ Șaguna: Compediu p. 308.

dacă nu-i cunoști mentalitatea. El se teme că laicii cari participă la sinoadele și congresele sârbești sânt oameni pregătiți în universități protestante și romano-catolice. Neavând astfel ocazie să cunoască doctrina și canoanele bisericii ortodoxe ușor îi viblează dreptul divin, mai ales că mai citesc și cartea lui Șaguna! E de tot ridicolă afirmarea și se îndreaptă chiar în contra propriei persoane a celui cu teza, căci aproape la fiecare pagină critică aspru pe Șaguna iar prin temerea sa de mai înainte recunoaște valoarea cărții! Nici anul morții lui Șaguna nu-l spune exact!

Din toate cele expuse se face evident, că Statutul organic nu este o constituție bisericească contrară canoanelor. Dacă în cursul vieții noastre constituționale bisericești s'au ivit semne de laicizare, aceasta este a se atribui unei defectuoase creșteri religioase a elementului nostru mirean, iar pe de altă parte unei atitudine poate de multeori șovăitoare, nehotărâte a clerului. Nu încapă discuție că există o oare-care tendență de laicizare în sânul bisericii din Ardeal, Bănat și părțile ungurene, dar vina nu o putem arunca asupra Statutului organic. O lege bună își menține calitatea aceasta și în cazul aplicării ei în spirit contrar cu intenția legislatorului. Consfătuirea dela Sinaia a arătat dorința sa demnă de toată lauda de a se apropia de organizația bisericii ardelen. Chiar și faptul acesta este dovadă suficientă a canonicității Statutului organic.

Laicizarea bisericii nicidecum nu rezultă din legea aceasta liberală a bisericii. Cel mult s'ar putea zice, că unii reprezentanți dintre mireni ai organizației noastre bisericești nu si-au înțeles chemarea și rolul cu adevărat frumos, ce li sa acordat într'o vreme, când interesele naționale pretindeau în mod inexorabil atragerea elementului mirean în cadrele constituționalismului bisericesc, ca astfel să crească vitalitatea bisericii și printr'nsa puterea de conservare și rezistență a neamului. Azi, când curente de colorit internațional agită spiritul vremii încă nu putem face ca să trezim susceptibilități dăunătoare și ar fi cel mai dezastruos simptom, când ar veni o vreme, ca bisericii să i se aducă acuzația, că preoții ei conduc toate trebile

fără concursul credincioșilor. Găsesc, că a fost un moment de extraordinară înălțare sufletească manifestarea preoțimii noastre cu ocaziunea congresului, accentuând într'un elan de puternică însuflețire, că nu se desparte cu nici un preț de popor, ca factor de participare la deliberarea asupra intereselor bisericii.

Acesta este punctul nostru de razim, un adevărat «*punctum saliens*», dela care ori în care direcție ne-am abate, ne-am apropia de un povârniș al căderii incalculabil în urmări funeste.

Chestiunea canonicității Statutului organic cred a o fi elucidat în conture generale și astfel în capitolul următor voi indica unele soluțiuni practice în privința unificării organizației bisericești.

III. Soluțiuni practice.

Organizația unitară a bisericii ortodoxe răsăritene de pe teritoriul întregii țări unite se poate face ușor având ca bază Statutul organic, dacă acesta va avea mai multă precauție pentru drepturile episcopului.

Alegerea parohilor se face în spirit democratic, dară pentru o mai mare asigurare ar trebui să se normeze după părerile citate la locul său ale mitropolitului Șaguna. Deci în absența episcopului, respective în caz de sedis-vacanță ar trebui ca actul alegerii să se supună ulterior episcopului ales spre decideră finală nu numai din punct de vedere al examinării canonice, ci și sub raportul cercetării minuțioase a actului întreg al alegerii. Așa cum este astăzi, Statutul organic nu prevede această dispoziție. Când episcopul este de față la examinarea actului de alegere în consistorul eparhial, episcopul își poate exercita pe deplin drepturile sale și nu s'ar putea zice, că nu ar avea garanțe suficiente.

Aceleaș dispoziții ar fi să se considere și în chestia alegerii protopresbiterilor.

Relativ la alegerea episcopului diecezan «Statutul organic» conține între altele următoarea dispoziție în §. 104: «Mitropolitul dacă a condus în persoană actul de alegere, poate concherna la locul alegerii pe episcopi, ca numai decât să țină sinod episcopesc pentru pertractarea sinodală a actului de alegere». De aici rezultă

că sinodului episcopesc îi compete dreptul de a examina actul alegerii însuș, deci e greșit a susține, că sinodului episcopesc i-ar reveni numai dreptul de a cerceta calitățile personale ale celui ales. Acelaș paragraf în alineat dispune, că dacă mitropolitul n'a luat parte la sinodul electoral, atunci primind actul alegerii, convoacă fără întârziere la reședința sa sinodul episcopesc și predă acestuia actele de alegere spre «pertractare canonică». Cele două cuvinte din urmă sunt a se înțelege așa, că sinodul episcopesc în temeiul drepturilor sale asigurate prin canoane examinează întreg actul alegerii din punct de vedere al legalității și nu numai chestiunea dacă cel ales este sau nu este vrednic de hirotonie. Așadară cred că alegerile episcopilor se pot face în cadrele organizației unitare pe baza Statutului organic. Este adevărat, că episcopii sunt mai competenți să judece calitățile celorce aspiră la episcopie. «*Lucrul cel mai corect este ca sinodul arhierilor să aleagă pe episcop*». Această părere o reprezintă un vrednic bărbat al bisericii noastre, părintele arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu.¹ Părintele arhimandrit arată, că deputații mireni la alegerile de episcop s'au angajat pentru unul sau altul dintre deputați, pretându-se chiar și la defaimarea lor. Practica înțeleaptă după părerea sa ar putea evita aparițiile triste.

(Va urma).

Venitele preoțești

În urma circulariului Nr. 5217 Bis. cu conscrierea din nou a venitelor preoțești, ordinate din partea Inaltului Consiliu Dirigent Român, se cer din partea oficiilor, protopopești unele informațiuni, pre cari le dăm pe calea aceasta pentru orientarea generală în următoarele.

1. Intrebări: Fiindcă circulariul nu spune, întreb eu: ce are a se întâmpla cu comunele vacante, ce nu-și au preoții lor? Se fac și pentru ele coalele A. și B.? Și dacă da, lipsind preotul, cum are a se umplea coala A.? Nu cumva se subscrie goală (bianco) cum s'a făcut și la anul 1898, când pentru prima dată s'a făcut fasiunile, ce ni se cer și acuma întregind numai coala B.?

Răspuns: Coala A. are de scop, să cuprindă datele personale despre persoana preotului, despre naștere, despre calificațiunea, despre etatea, despre starea lui

¹ Vezi articolul: «Laicizarea instituțiilor noastre constituționale bisericești» în «Revista Teologică» nr 4-5 din 1912 pag. 110.

FOIȘOARA

Refugiații Ardealului

— Scrisori din pribegie —

de Dr. Ioan Mateiu.

(Fine)

Ce simțăminte deosebite îți treziau în suflet adunările învățătorilor, la cari uneori luau parte și preoții, și în cari se vorbea cu căldură despre biserica și școala românească a Ardealului de mâne.

Dragostea pentru școala noastră prigonită se dusese cu pribegii până la Elisabetgrad. Și cine știe dacă în reformele școlii noastre viitoare ne va fi vr'una, care să se fi frământat tocmai în debaterile noastre din Rusia.

Retrăiam zilele frumoase ale conferințelor învățătoresci din Ardeal, cu discuțiile lor serioase sincere și pline de avânt.

Chiar și aici s'a făcut școală pentru copiii refugiaților, povățuită de V. Ivan și E. Babeș cu cărți aduse din Chișinău. Slova latinească se scria cu sânge în mirarea Moldovenilor, dintre cari mulți își arătasera dorința s'o învețe. Și

ne-am făcut în tăcere propoveduitorii alfabetului nostru prin cari aveau destulă istețime să învețe litera străbună. Se minunau de frumuseța ei în împotrivire cu cea rusească și nu încetau a ne cere povața acestei taine a scrisului românesc.

Dragostea de biserică a dus la alcătuirea unui cor sub conducerea studentului N. Colan și în scurt timp liturghia în 4 voci se cântă în biserica rusească spre bucuria noastră și mângâierea Moldovenilor.

La 1 Octomvrie s'a putut vedea una din acele liturghii frumoase săvârșită de preoții noștri cu cei ruși împreună, la care corurile răspundeau românește și rusește iar norodul moldovenesc ascultă înduioșat până la lacrimi. A fost o sărbătoare care va rămânea neștearsă pentru Moldoveni.

Dincolo în Visca, meșterul Nic. Oancea își întocmise un cor puternic, cu care a dat 2 concerte. Cel din 17 Septemvrie stărnise o însuflețire deosebită în poporația rusească mai ales prin 2 cântări rusești cântate cu pricepere. Dar cine ar putea zugrăvi înfiorarea noastră din sara aceea, când am auzit răsunând dulcile cântări ale Ardealului. Să te desfătezi la

Visca în cântecul minunat al lui Toma Brenciu dela Brașov.

Ne simțiam atunci pe-o clipă la petrecerile noastre de-acasă, cu aerul acela sănătos de sat, cu preoți, notari și învățători de o rară bună-cuviință strănși în jurul meselor albe, ca să se bucure de aceste întâlniri dorite și înălțătoare.

Iată fapte cari trebuie să-ți miște inima și fac să te gândești la întâmplările neobicinuite pe cari istoria unui neam le păstrează în paginile sale, cu deosebită grijă, spre cutremurarea înduioșată a urmașilor.

Cântările noastre au incredințat pe Ruși, că bejenarii găzduiți de ei sunt oameni cu carte, că ei fac parte dintr'un popor luminat, care nu poate fi batjocorit în Moldovenii smeriți, aflători prin aceste locuri.

Vedeau și ei, că numai o mare nenorocire ne-a putut goni până aici, că de sigur în sufletul nostru trăiește o credință sfântă și o speranță uriașă, care ne-a făcut să luăm lumea 'n cap și să suferim cu atâta tărie morală torturile unei sorți nemiloase, care nu ne-a cruțat nici una din asprimile ei zdrobitoare.

Iar jos la Aleșchii, ai noștri, întemeiază

familiară. Unde nu este preot, nu se pot da nici asemenea date.

Deci în asemenea casuri, unde parohia nu-și are preotul său, fie ca paroh, fie ca administrator stabil în asemenea casuri, coala A. rămâne fără datele recerute și cerute.

Ea se aclude simplu la acte, și se vor completa atunci, când în comună se va institui în regulă paroh sau administrator.

2. Intrebare: Consemnarea generală, prescrisă în alineatul din pagina a patra a circulariului, care o fac oficiile protopresbiterale, are să cuprindă numai numele preoților din tract, ori sunt a se petrece în ea — după tragerea liniilor și rubricărilor necesare — toate datele din coala A. pentru fie-care preot? Se face consemnarea generală și despre coala B. ori nu se face? În cazul din urmă ar trebui două consemnări generale?

Răspuns: Consemnarea generală are să cuprindă toate rubricile și toate datele din coala A. Deci în rubrica 1. vine numărul curent, în rubrica 2. numele comunei (parohia) în ordinea alfabetică a aceloră (Bedeleu, Răzești—Buru), în a treia numele preotului, în a 4. calitatea lui etc. Consemnarea generală vine a se face dela coala A.

3. Intrebare: Cum are a se înțelege rubrica dela pământuri, care poartă deasupra inscripția valoarea? Se petrece în rubrica respective valoarea pământurilor, ori valoarea venitului curat ce-l reprezintă pământul? Distincția trebuie a o face acum, ca nu cumva unii preoți să inducă cu valoare în loc de venit, prețul pământului și să arete astfel venituri colosale din porțiunile lor canonice, în detrimentul salariului ce-l vor primi?

Răspuns: Înaltul Consiliu Dirigent voiește să cunoască care este venitul anual din isvoarele bisericesti, dela pământuri, de aceea în circulariul reprodus și în circulariul consistorial spune espres: *Suma venitului anual net din pământuri* socotită după media anilor 1909—1914.

Tot aceasta o accentuează și circulariul consistorial la Rubrica: Coala B. Venitele parohiei I. din isvoare bisericesti 1. Dela pământuri, unde se zice: *Suma venitului anual net din pământuri etc.*

Deci în rubrica respectivă unde se valorează venitul anual, acest venit cere a se induce, venitul anual dela pământuri în general, și în special venitul anual dela acelea, cari sunt în folosința parohului, fiecare separat.

4. Intrebare: După ce la titlul II. din coala B. întregirile dela stat figurează și banii de

societatea literară-culturală «Regele Ferdinand I Românul» stăruind să îmbrățișeze dorințele pribejilor de a se adăpa — în acest colț îndepărtat din isvoarele așa de scumpe acum ale culturii românești.

Căci niciodată n'am simțit mai dureros, decât în aceste locuri străine, lipsa de mană sufletească pe care o aveam acasă din belșug prin bibliotecile, revistele și ziarele noastre naționale.

În nopțile de sbucium adânc ca și în zilele de îndoielei chinuitoare, numai cuvântul românesc — talmăcitor de ideal și vestitor de biruinți — ne mai putea stămpără arsurile și dorul nepotolit după Ardealul nostru.

Pentru el se zguduie toată ființa noastră, de jalea lui întunecată gemem în taina serilor triste, și nu-i inimă între noi, care să nu-i simtă chemarea duioasă, pătrunzând ca o rugăciune de mântuire în temnița pribegiei noastre îndurerate... Rusia, 1917.

Dr. Ion Mateiu.

cuartir, și după ce statul nicăiri nu plătește atari bani, decât în felul, că cu ocazia statoriei venitelor din 1918, s'a substras o sumă oare-care din venitele preoților, care n'a numărat la congruă, ca astfel în lipsa de quartir să aibă ceva desdaunare dela stat, întreb: mai e lipsă a scrie quartirul separat (aci în rubrica aceasta) după ce în congruă fasonată la punctul 1. și așa se cuprinde și quartirul preoțesc? Eu cred, că rubrica quartirului dela stat poate rămânea neumplută.

Răspuns: Înaltul Consiliu Dirigent în circulariul său cere să se inducă toate venitele dela stat deci congrua cuincuenalul, banii de locuință, adause familiare, adause de vestminte și adausele estraordinare de războiu. Aici deci sunt a se induce sumele primite dela stat, și în rândul aceloră vine a se induce și suma ce o dă statul în congruă ca bani de locuință.

Fiindcă în anul 1918 suma dată de la stat sub titlul bani de locuință s'a luat în suma generală a congruei și nu s'a specificat precum o face acum On. Consiliu Dirigent, nu este eschisă posibilitatea ca unele comune bisericesti prelângă congrua care vine dela stat, să dea preotului și ea dela sine bani de quartir acolo unde nu este locuință, sau casă parohială.

Acuma vine întrebarea: deoarece sub rubrica congrua se cuprinde întreg venitul dela stat, deci și banii de locuință, să se mai separeze aici în special ce sumă vine din congruă, a se pune la locuință. Intrebarea e justă.

Și deoarece la titlul întregirile dela stat pentru anul 1919 la locul prim vine congrua, în care e luată și suma ce se dă ca bani de quartir, rubrica de sub cifra 3: *bani de quartir pe anul 1919* rămâne neumplută, goală.

5. Intrebare: La titlul III. din punct 1 a coalei B. unde este de fapt casă parohială, mai e de lipsă a induce valoarea ei ca chirie, ori nu? și în ce măsură? ales în ce măsură, când casele parohiale, deși sunt, nu corespund de loc, foarte puțin esigențelor unui preot?

Răspuns: Scopul acestor fasonări este, ca onoratul Consiliu Dirigent să cunoască venitul anual al unui preot. În vederea acestui scop se cere a se indica, dacă este sau nu casă parohială, și dacă nu este, câtă chirie plătește și din partea cui din a parohiei sau a preotului însuși.

Deci dacă este casă parohială, în cazul acesta trebuie indicat prețul, suma ce s'ar primi, când ea ar fi dată în chirie. Măsura aceasta o stabilește parohul după a sa chipsuială, și o confirmă protopopul prin subscrierea coalei. În cazul, când protopopul, care trebuie să cunoască casa parohială, ar crede că suma indicată e prea mare, sau prea mică, în acel cas va lua adevărință dela comitetul parohial.

6. Intrebare: Având în vedere împrejurarea, că comunele noastre sunt foarte împrăștiate, fiind comune de munte, ba unele au și filii îndepărtate, silind astfel preoții a-și ținea cal, fără nici o remunerație din partea comunelor, căci relut de cal nu se dă nicăiri de la comune, și considerând că în coala B. nu e nici o rubrică, care ar desluși chestia aceasta, întreb: se admite ori nu a subtrage ceva din venitele preoțesti drept remunerație a căraușiei, ori chestia aceasta se va regula de sine stătător, când se vor statori salariile preoților?

Răspuns: Cestiunea aceasta s'a regulat în 1898 când s'au făcut primele fasonări la guvernul maghiar, atunci s'a recunoscut necesitatea, de a se da relut de cal, sau de căraușie pentru comune resfirate prin munți și pentru filii.

Chestiunea aceasta s'a considerat deci — credem noi — ca fiind regulată.

Încât în unele locuri ea nu e regulată, sau deși e regulată, n'a fost regulată bine, sau doară acea regulare nu mai corespunde situației de azi radical schimbate prin împrejurările noastre de azi, aceasta rămâne chestiune deschisă, și este a se regula de sine când se vor regula dotațiunile preoților.

În cazul concret, la stabilirea venitelor în cazul concret cu coala B. nu se pot face sub acest titlu detrageri.

Am dat deslușirile acestea cari ni s'au cerut și le-am dat pentru orientarea preoțimei, spre a se face o lucrare uniformă, o lucrare cu plan bine studiat, o lucrare, care să înlesnească regularea dotațiunii preoțimei noastre.

Biserica mână în mână cu statul voiește să împlinescă lucrarea aceasta, lucrare chemată a delătura multe nemulțămiri, și multe neînțelegeri de până acuma, și a statornici o lucrare armonică pentru binele neamului nostru românesc întreg.

Circulară

cătră toți membrii din cler și mireni ai sinodului protopresbiteral ordinar și extraordinar din protopresbiteratul Zarandului.

În urma mandatului primit dela Venerabilul consistor arhidiecezan cu datul de 5 August, 1919, Nr. 5767 Plen. de a convoca și a conduce sinodul protopresbiteral extraordinar electoral al tractului Zarandului în scopul de a alege protopresbiter, prin aceasta convoc sinodul protopresbiteral al tractului Zarand pe ziua de **Joi, în 10/23 Octomvrie 1919 dimineața la oarele 10 în Brad**, pentru a săvârși alegerea de protopresbiter. Alegerei va premerge săvârșirea sfintei liturgii cu chemarea Duhului sfânt, care se va celebra în biserica din Brad, dimineața la 8 oare.

Toți membrii ordinari ai sinodului protopresbiteral precum și cei aleși ad hoc anume numai pentru alegerea de protopresbiter, sunt poftiți a se prezenta pe ziua de **Joi, 10/23 Octomvrie a. c.** la sinodul protopresbiteral, spre a lua parte la alegerea de protopresbiter.

Totodată convoc pe membrii comitetului protopresbiteral la ședință pe ziua, care premerge alegerii, adevă pe **Miercuri, în 9/22 Octomvrie a. c.** la oarele 4 după amiazi în cancelaria oficiului protopresbiteral, ca în conformitate cu dispozițiunile §-lui 14 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, să constate cu comisarul consistorial calificațiunea concurenților și să compună lista de candidare.

Sibiu, 6/19 Septemvrie, 1919.

Mateiu Voileanu m. p.,
comisar consistorial.

Deslegarea crizei

În zilele din urmă știri sosite din capitală ni'aduc deslegarea crizei ministeriale din București. Monarhul a încredințat formarea unui cabinet. Manolescu Râmnicianu. Sub acesta ar fi să se facă alegerile.

Combi-națiunea aceasta nu mulțamește pe cercurile opoziționale, se vede a nu mulțami nici opinia publică, care din legăturile de pretenie dintre vechiul și noul șef de guvern deduc că guvernul de azi e o expozitură a celui de ieri. În faptă este la putere tot partidul liberal fără autoritatea în lăuntru și în afară a cabinetului presidat de Brătianu.

Partidele din vechiul regat nu vor primi să facă parte din actuala alcătuire de guvern. Nu încapă îndoială, că nici partidul Tache Ionescu, nici cel al generalului Averescu nu vor intra în noul cabinet, cu atât mai puțin partidul național democrat al domnului Iorga ori cel al socialiștilor.

Reprezentanții provinciilor nou alipite, cei dela noi sunt până acuma în rezervă față cu desvoltarea lucrurilor, și față cu combinarea aceasta.

În cât privește politica din afară a noului guvern ea va rămâne tot cea veche, politica de rezistență în fața hotărârilor consiliului suprem în ce privește tratatul de pace cu Austria.

Se svonește că în timpul cel mai scurt se vor retrage trupele române din Budapesta, și capitala Ungariei va fi din nou lăsată în mâna sorții, în haosul, ce domnește azi în fosta Ungaria, bătută de bolșevicii jidanului Kun Bela, care a bătut groază în populațiunea Ungariei.

Stirile zilei

In urma sfintei sărbători de Sâmbătă, Înălțarea Sfintei Cruci, numărul proximal ziarului nostru va apărea Luni după amăzi.

Personal. Părintele asesor consistorial Nicolae Ivan, după ce a fost ales președinte al consistorului din Cluj, a cerut să fie primit în cinul monahal. Preasfințitul sinod arhieresc a încuviințat cererea, și astfel părintele Nicolae Ivan, Sâmbăta trecută a fost tuns într-un monah la mănăstirea Hodoș-Bodrog prin Preasfinția Sa Părintele Episcop al Aradului Ioan Papp, iar Duminecă în capela din curtea episcopescă a Aradului a fost promovat într-un protosinodal.

Dorim noului monah depline puteri trupesti și sufletești spre a putea continua misiunea sa în interesul bisericii și în rasa de călugăr smerit, felicitându-l cu vechia salutare bisericască, și la mai mare Părinte protosinodal!

Parastas. Duminecă în 8 Septembrie a. c. s'a celebrat în biserica din Sibiu-cetate, parastas pentru sufletul răposatului fostului avocat, și în timpul din urmă, notar public, *Ioan Ivan*, fiind de față membri îndurerăți ai familiei, și un public distins din cunoștii răposatului.

Alegerile de deputați mirani la congresul național bisericesc s'a făcut în întreaga arhidieceza, Duminecă în 8 Septembrie a. c. Scrutiniul va fi Duminecă în 15 Septembrie.

DI Teodor Moldovan, măestru cismar în Sibiu din prilejul zilei onomastice a fostei Dsale soții Ana, răposată în 18 Februarie a. c. donează suma de 50 cor. la «Legatul Ana Moldovan n. Boznea» administrat de Reuniunea meseriașilor români sibieni, ca răscumpărare a cununei pe mormânt. Tot în acelaș scop dăruiesc și fiii răposatei: Dr. Gheorghe Moldovan, medic militar la cercul de recrutare în Oradea-mare 50 cor. Ion Moldovan factor poștal la centrala din Sibiu, 50 cor., sau în total suma de cor. 150.

Chibrituri. Începând de Mercuri, 24 Septembrie a. c. se dau chibrituri câte 2 cutii de persoană la familiile cu economie casnică. Împărțirea se face în ordinea alfabetică a numelui de familie în asilul de invalizi de aici. Mercuri înainte de amăzi literile A. F. după amăzi literile G. K. Joi, în 25 l. c. înainte de amăzi literile L. O., după amăzi literile P. R., Vineri înainte de amăzi literile S. T. după amăzi literile U. Z.

Împărțire de unsoare. Pentru cei ce nu au îngrijire din altă parte se împarte unsoare Joi, în 25, Vineri în 26 și Sâmbăta în 27 a lunei curgătoare, dela oarele 2—6 după amăzi în prăvălia din Strada Bach Nr. 13 a firmei Ioan Kessler, în ordinea următoare:

Litera A—I Joi. Litera K—R Vineri. Litera S—Z Sâmbăta.

Măsura de familie dela 1—4 persoane pentru 2 Klg. 40 cor. de chilogram și se eliberează pe lângă cârticica de făină.

Cârticica de făină este a se scoate în ordinea arătată dela Magistrat în sala cea mare.

Cârticelele de făină sunt a se restitui Sâmbăta și Luni în casa de invalizi, la care ocazie este a declara, de unde ea făină.

Alegeri la congres

Joi în 5 Septembrie a. c. s'au ținut alegerile de deputați din cler în arhidieceza la congresul național bisericesc, ordinar și ad hoc. după cum știm până acum au fost aleși:

I. În cercul Sibiu—Săliște, la congresul ordinar arhimandritul vicar arhiepiscopesc DI Ilarion Pușcariu, la congresul electoral protopopul Sibiului Dr. Ioan Stroia.

II. În cercul Sebeș—Alba Iulia, la cel ordinar asesorul consistorial Nicolae Ivan, la cel electoral protopopul Ioan Teculescu.

III. În cercul Deva—Hășeg la congresul ordinar profesorul seminarial Dr. Nicolae Bălan, la cel electoral preotul din Petroșeni Ioan Duma.

IV. În cercul Ilia—Geoagiu, la congresul ordinar prim-pretorele Dr. Stefan Hărăguș, la cel electoral preotul Stefan Metes din Boholt.

V. În cercul Zarand—Abrud, la congresul ordinar protopopul din Abrud Petru Popoviciu la cel electoral preotul din Mureș-Uioara Petru Roșca.

VI. În cercul Cluș—Turda la cel ordinar Directorul seminarial Dr. Eusebiu Roșca, la cel electoral protopopul Iovian Murășianu.

VII. În cercul Bistrița—Deș la congresul ordinar protopopul Andreiu Ludu.

VIII. În cercul Mediaș—Sighișoara, la congresul ordinar profesorul seminarial Dr. Nicolae Bălan, și la cel electoral preotul din Șeica Mare Pompeiu Morușca.

IX. În cercul Treiscaune—Brașov, protopopul Dr. Vasilie Saftu, la congresul ordinar și parohul Ioan Dima la cel electoral.

X. În cercul Bran—Făgăraș, la congresul ordinar protopopul Nicolae Borzea, la cel electoral parohul din Lisa, Alexandru Popa.

Societatea ocrotirea orfanilor din războiu Secția regională Sibiu

AVIZ

În Școala normală (Preparandia) de băeți din Timișoara sunt pentru orfanii din război:

6 burse pentru Cl. I.	7 burse pentru Cl. III.
15 semi-burse „ I.	15 semi-burse „ III.
10 burse pentru „ II.	15 burse pentru „ IV.
15 semi-burse „ II.	15 semi-burse „ IV.

Rugăm comitetele județene, preoții, învățătorii și toți oamenii de bine să aducă aceasta la cunoștința tutorilor și mamelor văduve; cererile de înscriere să se înainteze de urgență la Societatea Ocrotirea Orfanilor din război Sibiu strada Friedenfels 16 însoțite de următoarele acte:

1. Certificatul de școală. (303) 1—1
2. Adeverință despre moartea tatălui.
3. Act de paupertate (lipsă de mijloace).

Înscrierile se fac până la 1 Octombrie a. c.

Comitetul.

Nr. 565/1919

(279) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din **Porcești** protopresbiteratul gr. or. al Avrighului se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.»

Emolumentele împreunate cu acest post de învățătoriu sunt cele prescise de lege și anume 600 coroane anual din cassa bisericeii iară restul din ajutorul dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu să-și substearnă cererile concursuale înscrise conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrighului în Avrigh (poșta Avrigh județul Sibiu) până la termenul susindicat având a se prezenta în vre o Duminecă sau serbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrigh, 27 August, 1919.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Cădea,
protopop.

Curs liber pentru Constructori

Pentru ca măestrii zidari și dulgheri (bărdași) să poată obține titlul de Constructori (Păleri) supunându-se la un examen cerut de lege în aceasta privință, se va deschide un curs special de două luni dela 1 Oct. a. c. conform deciziunii luate de Reuniunea Tehnicilor români la congresul din Sibiu, dacă se vor înscrie pentru acest scop cel puțin 10 ascultători, cari vor plăti taxa lunară de câte 100 coroane și se vor îngriji de întreținerea proprie pentru acest timp în Sibiu.

Înscrierea se face la DI Arhitect I. Pamfilie la Consistoriul arhidiecezan ort. rom. până la 1 Oct. 1919 iar după acest termen nu se mai primesc înscrieri.

Sibiu, 16 Sept. 1919.

(296) 1—3

Nr. 192/1919

(286) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II (a doua **Buduș** cu filiile **Budacul săsesc** și **Orheiu**, în protopresbiteratul Bistriței se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român.»

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea din partea statului a venitelor preoțești locuință corăspunzătoare și porțiune canonică.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile susținute cu documentele de lipsă oficiului protopresb. a Bistriței în termenul deschis și cu observarea dispozițiilor regulamentare se pot în vre o Duminecă sau sărbătoare prezentă și în parohie, la biserică, spre a cânta, a predică și eventual a celebra.

Bistrița, (27 August) 9 Sept. 1919.

Oficiul protopresb. ort. român a Bistriței în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Gregoriu Pletosu,
protopresb.

Nr. 176/1919.

(289) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școlile centrale gr.-or. române din Brașov se publică concurs cu termen până la 25 Sept. n. 1919.

La liceul clasic.

1. Matematica Fizica.
2. Franceza-Româna.
3. Istorie-Geografie.
4. Cântări.
5. Desemn artistic.

La școala reală.

1. Matematica-Fizica.
2. Istorie-Geografie.
3. Franceza-Româna ev. Germana.
4. Istorie naturală.
5. Religie.

La școala comercială superioară.

1. Româna-Franceza ev. Germana.
2. Aritmetica-Contabilitate.
3. Istorie-Geografie ev. Româna.
4. Chemie-Merceologie-Corespondența.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente.

1. Certificat de botez, dovedind că sânt români de religiunea gr.-or.
2. Certificat de moralitate.
3. Certificat medical.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericesti și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la orice școală de sub administrațiunea Eforiei.
5. Documente despre cvalificațiunea profesorală recerută de lege.

Salarizarea profesorilor va fi în conformitate cu a celor dela școlile similare de stat.

Brașov, din ședința Eforiei școlilor centrale gr.-or. române, ținută la 15 Septembrie, 1919.

Romulus Dogariu, secretar.
Dr. Eugeniu Mețian, președinte.

Nr. 192/1919 Protop.

(250) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vaca**, protopresbiteratul Zarandului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, — se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta eventual a celebra.

Brad, la 7/20 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiterat ort.-or. al Zarandului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 3/1919

(254) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Almașul-mare Suseni**, prin aceasta se publică a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă, cu restricția cuprinsă în § 26 din Regulamentul pentru parohii.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar reflectanții — cu prealabila știre a protopopului — să se prezinte în comună în vre-o Duminică ori sârbătoare pentru a celebra, a cânta, și predica, și a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, 8 Ianuarie 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al tractului Geoagiu în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

(242) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Sânger**, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele necesare se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat, iar concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Târgul-Murăș, la 9 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiterat în înțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu
protopop.

Nr. (237) 3—3

Concurs repetit

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român» pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de clasa a III-a **Almașul mic** cu filia Archia.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cerute sânt a se înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, iar concurenții cu observarea prescrișelor Regulamentului pentru parohii, se pot înfățișa înaintea alegătorilor spre a cânta, respective a oficia, a cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 14/27 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiteratului Deva în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 101/1919.

(220) 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școalele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Bărești** cu salar de 400 cor. din repartiție, 200 cor. din «Fondul cultural», iar restul întregire dela stat votată deja. Cuartir în natură, relut de lemne 40 cor. și pentru grădină 20 cor.

2. **Fizești** cu salar de 600 cor. din repartiție și dela biserică, iar restul se va cere dela stat. Cuartir în natură, lemne de foc și pentru grădină 20 cor.

3. **Luncani** cu salar de 600 cor. din repartiție, iar restul se va cere dela stat. Cuartir în natură, relut de lemne 40 cor. și pentru grădină 20 cor.

Învățătorii aleși sânt îndatorați a conduce copiii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Cererile instruite conform normelor în vigoare se vor așterne subsemnatului oficiu în termenul arătat, iar concurenții sânt poftiți a se prezenta înainte de alegere la biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 22 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetele parohiale.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter

Nr. 5644/1919. Școl.

(235) 3—3

Concurs

Devenind prin renunțarea învățătorului **Candid Popa** vacant postul învățătoresc dela școala de aplicație a școlii normale gr.-ort. române din Sibiu, în scopul întregirii lui se publică concurs.

Cei-ce doresc se ocupe acest post, să-și înainteze cererile de concurs cu documentele de sprijin Consistorului arhidiecezan până la 18/31 August.

Salarul legal. Locuință în natură.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 14 August 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 499/1919.

(256) 3—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a catedrei a treia de învățător (învățătoare) la școala noastră din comuna **Preșmer**, și a catedrei de învățător (învățătoare) la școala noastră din filia **Cărpiniș**, protopopiatul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi publicare în «Telegraful Român».

Învățătorul (învățătoarea) din **Preșmer**, ales și întărit va avea:

1. Salar dela biserică anual 640 cor.
2. Cvarțir în edificiul școlii.
3. Pentru grădina școlară 20 cor.

Învățătorul (învățătoarea) din **Cărpiniș**, ales și întărit va avea:

1. Salar dela biserică anual 600 cor.
2. Cvarțir în edificiul școlii.
3. Grădină.

Întregirea de salar pentru amândouă catedrele se va cere dela stat.

Amândoi învățătorii (învățătoarele) sânt datori, să țină și școală de repetiție și să conducă școlarii Duminică și sârbătore la biserică.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezente în biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare, pentru ca să-l cunoască poporul.

Din ședința comitetului parohial rom. ort. **Preșmer**, la 3 August 1919.

Ioan Ludu,
paroh—prezident.

George Șurariu,
secretar.

Aprobat:

Dr. V. Saftu
protopop.

Nr. 108/1919.

(270) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. a II-a **Patrila-Brad** cu filialele **Jiști** și **Malea** din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul arătat și pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, respective celebra și a face cunoștință cu poporul.

Hațeg la 11/24 August.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopop.

Nr. 272/1919.

(269) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II **Ponor**, din potopresbiteratul Lupșa se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești cu ajut. de stat (congrua.)

Cererile înzestrate cu toate documentele recerute se trimit subscrisului oficiu în termenul fixat, iar concurenții — pe lângă observarea prescrișelor regulamentului pentru parohii — se vor prezenta și în parohie pentru a celebra, resp. a cânta și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

În lipsa de alți concurenți, se vor pune în candidație și concurenții cu cvalificați pentru parohile de clasa III.

Ofenbaia (Baia-Arieș), 20 August 1919.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 222/1919.

(258) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățătoare la școala confesională română din **Balșa**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreunate următoarele beneficii:

- a) salar fundamental dela parohie 100 cor.
- b) relut de cvartir 240 coroane.
- c) relut de grădină 20 coroane.
- d) restul de salar dela 100 coroane în sus dela stat.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătoarea să propună și lucrul de mână dela clasa II începând.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis.

Geoagiu, la 25 August 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Geoagiului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

La „Albina“ institnt de credit și de economii în Sibiu află aplicare imediată

Mai multe puteri de lucru auxiliare
Pot fi și femei

Se preferă cei sau cele ce au deja praxă de birou. Plata după invoială.

Ofertele să se înainteze Direcțiunii «Albinei» în Sibiu.

(293) 2—2

Concurs din Oficiu

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. a III-a Sâncraiu cu filia Călanul-mic, din protopresbiteratul Hunedoara, se publică prin aceasta concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul deschis Consistorului arhidiecezan, iar concurenții — pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare — se vor prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective celebra, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 13 August 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 61/1919 D. F. G.

(251) 3—3

Concurs

Pentru întregirea alor 2 posturi vacante de învățător de la școala noastră confesională adnească gimnaziului ort. român din Brad, tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul prescris de lege cu toate adausrile sistemizate.

2. Relut de cuartir eventual cuartir în natură.

Cântăreții și conducătorii de cor sânt preferiți.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze în termenul prescris cererile instruite cu documentele cerute de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta și în parohie.

Oficiul protopresbiteral al Zarandului în înțelegere cu comitetul gimnazial.

Brad, la 10/23 August 1919.

Pompiliu Piso
adm. protopresb.

Ad. 654/1919

(261) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al 3-lea ca învățătoare la școala noastră ortodoxă română din Mândra, tractul Făgăraș se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salariul prescris de lege — ce se solvește 100 cor dela parohie, ear restul dela stat cu toate adausele sistemizate — cvartir natural sau banii prescriși.

Învățătoarea aleasă conduce copilele la biserică și pre cele dela școala de repetiție.

Doritoarele de a ocupa acest post să-și înainteze cererile cu documentele subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Oficiu protopresbiteral român ortodox în conțelegere cu comitetul parohial.

Făgăraș, 18 August 1919.

Nicolae Borzea
protopop.

Școala de cant Adela Reissenberger Umling

Desvoltare pentru operă și concert. Preparațiuni pentru Academia din București și din Viena.

Bruckenthalgasse 25.

Ore de convorbire dela 2—3 d. m.

(277) 2—2

Bande colorate (Farbbänder),

pentru toate sistemele de mașine, se găsesc de vânzare la

F. SCHNEIDER

Sibiu, Promenada Bretter.

(267) 2—2

(243) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Nasna, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concursele înzestrate cu documentele necesare se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral; iar concurenții — după prealabila încunoștințare a protopresbiterului, — se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta, și a face cunoștință cu poporul.

Târgul-Murăș, la 9 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetele parohiale.

Ștefan Russu
protopop.

(241) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Mușin, cu filiile Chibelea și Veța, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concursele înzestrate cu documentele necesare se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Târgul-Murăș, la 9 Iulie 1919.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial

Ștefan Russu
protopop.

Nr. 237/1919

(263) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II Șasa din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Dandea, se escrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele din coala B. pentru congruă, cu reserva din § 26 a Regul. pentru parohii care asigură văduvei venitele de jumătate din parohie pe un an.

Comitetul, având în vedere trebuințele mai nouă ale preoților, promite a face la trebuință unele îmbunătățiri de salar și a zidi și locuința preoțească.

Concursele, înzestrate cu documentele cerute de stat. org. și regul. pentru parohii, sunt a se înainta în termenul deschis acestui oficiu protopresbiteral, iar concurenții — între marginile prescise de regulament — se vor prezenta și în comună spre a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

În lipsa de concurenți cu cvalificație pentru parohie de clasa II, se admit și concurenții cu cvalificația parohiilor de clasa III, fără alt concurs. Se invită deci a-și înainta concursele la acest post de paroh și candidații cu cvalificație pentru parohiile de clasa III.

Ofenbaia (Baia-Arieș), 19 Iulie v. 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Lupșei în conțelegere cu comitul parohial concernent:

Vasile Gan
protopop.

Concurs

În temeiul concludului sinodal Nr. 42 din a. c. și al Testamentului fericitului Ioan Papp fost protonotar în Oradea-mare, prin aceasta să publică pentru două burse de câte 600 Lei concurs nou și repetit cu termen până la 1 Octombrie 1915 st. n. și anume pentru studenții universitari, din fundațiunea «Ioan Papp».

Concurenții au să dovedească:

1. Că sunt români și aparțin mitropoliei gr.-orientale române din Ardeal, Ungaria și Bănat.

2. Că părinții lor nu au avere ca să-i poată susține la Universitate din averea proprie.

3. Că au purtare morală bună și au făcut în studii progres bun, ceea ce vor dovedi cu atestat, de maturitate, respective cei înscriși la Universitate, cu Indexul.

Preferiți vor fi cei ce studiază facultatea teologică ori filosofia, respective să vor încrie la una din acele facultăți.

Între condiții egale vor fi considerați cei înrudiți cu fundatoarele, din familia Papp din Ponor și Bulzan Fekete-tó, și în linia a doua cei din județul Biharia. Petițiile întrate după termen nu vor fi considerate.

Sibiu, 2/15 Septembrie, 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 380/1919

(274) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala primară conf. gr.-or. română din Rodeș protopresbiteratul Cohalmului, prin aceasta să publică concurs în «Telegraful Român», cu termen de 30 zile.

Emolumentele acestui post sunt:

1. Salarul legal și anume: 120 cor. din repartiție bisericescă iar restul dela stat votat deja.

2. Grădina școlară de 400 stânjani □

3. Locuință în edificiul școlii, iar în caz când nu e corăspunzătoare să va cere și relut de cvartir dela stat.

4. Lemnele trebuincioase.

Învățătorul ales va cânta cu copiii răspunsurile liturgice la biserică.

Concurenții să-și înainteze petițiile cu documentele necesare la oficiul protopopesc și să se prezinte în o Duminecă și în comună.

Din ședința comitetului parohial ținută în 20 Iulie 1919.

George Pandrea
not. comit.

Irimie Bucșa
preș. com. paroh.

Am văzut:

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului.

Ștena, în 15/28 August, 1919.

Ieronim Buzea
conduc. ofic. protopopesc.

Nr. 246/1919 prot.

(260) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din Tilișca, protopopiatul Săliștei, se publică în conform. cu ord. cons. 5816/1919 Școl., concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul prescris de lege cu toate adausrile sistemizate, plătil bil parte din fondul școlar — lunar în mod anticipativ — parte dela stat.

3. Relut de cvartir în bani conform legii.

3. Relut de lemne 30 Cor.

4. Relut de grădină 20 Cor.

Învățătorul ales, pe lângă prevederea instrucției în școală, — este îndatorat a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei sfânta liturghie.

Preferiți vor fi cei cu cunoștințe muzicale și cari vor fi în stare să formeze cor.

Tilișca, la 15 August.

Petru Juga
par. președ.

George Păcura
secretar.

Văzut:

Săliște, la 16 August 1919.

Oficiul protopresbiteral:
Dr. Dumitru Borela
cond. oficiului protopopesc.